

För skolor
och bibliotek

Blackebergs- modellen

Memmo och Mysen
i förskoleklassen

I projektet "Memmo och Mysen i förskoleklassen" samarbetade bibliotek, skolor, förlag och författare för att låta sexåringar uppleva bilderboken på ett nytt sätt. I den här skriften berättar vi hur vi gjorde.

Det är lätt och roligt!

”KRAAAM!” En av sexåringarna som är på väg ut kastar sig om Emma Virkes hals. En lavin av kramar och vinkningar utlöses, och det är uppenbart att för de tre skolklasser som nu lämnar biblioteket har Emmas bok, arbetet med den och det vernissage som nyss avslutats varit en väldigt speciell upplevelse.

I det läsfrämjande projektet ”Memmo och Mysen i förskoleklassen” samarbetade Stockholms stadsbibliotek, Alvina förlag, författaren Emma Virke och pedagoger för att ge sexåringar läslust och möjlighet till eget skapande. Arbetsmodellen som vi utvecklade kallar vi för Blackebergsmodellen. Vi hoppas att den kan inspirera bibliotek och skolor som vill arbeta på ett liknande sätt!

Fyra bibliotek i Stockholm (Blackeberg, Vällingby, Hässelby villastad och Brommaplan) och skolorna inom bibliotekens upptagningsområde ingick i projektet som finansierades av Kulturrådet. Vår inspirationskälla var Emma Virkes bilderbok ”Memmo och Mysen söker efter färger”, men Blackebergsmodellen kan även användas för att arbeta med andra böcker.

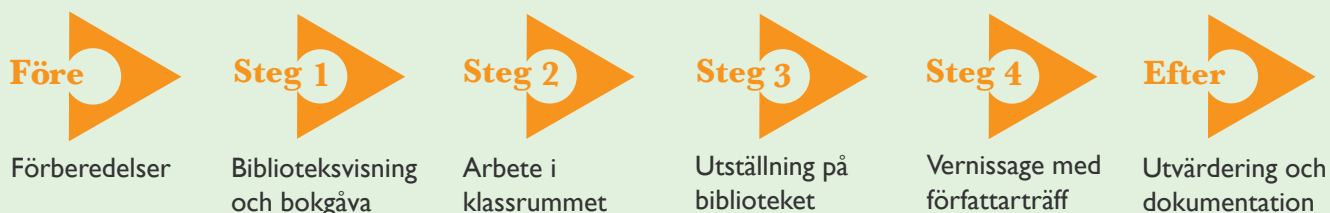
I den här skriften berättar vi hur Blackebergsmodellen kan införlivas i den ordinarie verksamheten på skolor och bibliotek. Mycket kan åstadkommas med små medel när olika kompetenser möts i ett samarbete. Tillsammans kan vi låta barnen möta all den inspiration som bilderboken rymmer. Läslusten väcks, och kreativiteten frodas. Och det är både lätt och roligt!

*Projektgruppen för
”Memmo och Mysen i förskoleklassen”*

Om projektets olika steg:

Arbetet i projektet genomfördes i flera steg. Bibliotekens samordnare och förlaget drev tillsammans arbetet framåt, och varje förskoleklass valde själva vilka av stegen de ville delta i:

Förberedelser

För er som vill arbeta enligt Blackebergsmodellen kan det vara bra att tidigt gå igenom följande frågor:

- Vilka personer ska ingå i arbetsgruppen och vem ska vara sammankallande?
- Vilken tidsplan gäller för de olika stegen?
- Vilken bok ska arbetet utgå ifrån?
- Finns det en arbetshandledning till boken eller behöver en sådan tas fram?
- Hur kan man presentera boken för barnen? Behöver ni diskutera det i arbetsgruppen?
- Vilka förskoleklasser ska bjudas in till biblioteksvisning? Hur många barn och klasser?
- Hur informeras pedagoger och föräldrar om projektet? Hur informeras bibliotekspersonal och förlag?
- Ska bilder ur boken finnas med i utställningen och ska författaren/illustratören vara med på vernissage? Vem tar kontakt om detta?
- Vad behöver ordnas inför utställning och vernissage? (Utställningsskärmar, hängning av utställningen, bokning av lokal m.m.)
- Hur ska arbetet utvärderas och dokumenteras? (Tänk på att tillstånd från föräldrarna krävs för att fotografera barnen.)

Biblioteksvisning och bokgåva

Biblioteket bjöd in förskoleklasserna och deras pedagoger till en visning på sitt bibliotek, där de fick höra mer om verksamheten, hur man skaffar lånekort och lånar böcker. Inom Stockholms stadsbibliotek finns en lång tradition av att ordna sådana visningar, och projektet startades just för att förnya och fördjupa arbetet med dem och infoga dem i ett större sammanhang. Vid besöket fick alla elever en bokgåva – bilderboken ”Memmo och Mysen söker efter färger” av Emma Virke. Pedagogerna fick även med sig ett brev där vi informerade om projektet, de olika stegen och vad som gällde för de klasser som ville delta i utställningen.

Om boken:

Vi valde bilderboken ”Memmo och Mysen söker efter färger” av Emma Virke. Den handlar om Memmo och Mysen som vaknar mitt i natten. Ute är det alldeles mörkt. Alla färger har försvunnit! Tillsammans ger de sig ut för att leta rätt på dem. När solen stiger kommer färgerna långsamt fram. Glödande rött som soluppgången, blått, grönt och turkost som havet och vitt, vitt, vitt som dimma. Men allra först blir det lila – som syrén och blåbär med mjölk.

Arbete i klassrummet

Pedagogerna använde ”Memmo och Mysen söker efter färger” på det sätt som passade dem och deras planering. Några valde att hämta inspiration i arbetshandledningen till en eller ett par övningar, medan andra använde boken som utgångspunkt för omfattande temaarbete.

De pedagoger som använde boken under en längre tid såg möjligheten att låta den bli en röd tråd genom moment som de redan genomförde, exempelvis språkutveckling, färger och eget skapande. Projektet innebar alltså att de kunde arbeta mot sexårsklassens befintliga pedagogiska mål på ett roligt och inspirerande sätt.

Arbetet i klassen är en mycket viktig del av projektet. Att arbeta kreativt erbjuder ju en möjlighet att bearbeta boken man läser. När barnen själva skapar något med utgångspunkt i berättelsen får tankarna tid att växa till sig och upplevelsen av boken djupnar. Det kreativa arbetet gör att barnen blir delaktiga i den konstnärliga processen och de får en starkare känsla av samhörighet med boken och författaren/illustratören. Samtidigt lär de sig fakta som till exempel vilka färger som ingår i en regnbåge.

Skapandet är också viktigt i sig självt och ger barnen bättre möjligheter att uttrycka vad de tänker, känner och vill.

”Arbetet har öppnat ögonen för andra böcker på samma tema som man kan arbeta med på liknande sätt. Det är bara vår egen fantasi som sätter gränser. Vi skulle kunna låta elevernas intresse styra valet av bok. Lärarhandledningen är så inspirerande och lättanvänd så den är fullt möjlig att använda i arbete med andra böcker på liknande sätt.”

Ur pedagogernas utvärdering

Så här arbetade några skolor:

På Blackebergsskolan tog man fasta på barnens förslag att göra en teaterpjäs. Där skapade en grupp en skuggteater, en annan skrev sånger medan den tredje arbetade med form och färg.

I Hässelby Villastads skola provade man många olika sätt att skapa bilder med inspiration från boken och arbetade även med känslor, samarbete och färgblandningar. Barnen hittade också på egna färger som "gyllende rosa".

Ladda ner arbetshandledningen gratis

Arbetshandledningen till "Memmo och Mysen i förskoleklassen" har skapats i samarbete med pedagoger som deltagit i projektet. Den kan laddas ner gratis och innehåller uppslag för kreativt arbete, men även språkutveckling och naturvetenskapligt undersökande av färg. På Alvinas hemsida finns även handledningar till andra böcker.

Ladda ner handledningen gratis från www.alvinaforlag.se

Steg 3

Utställning på biblioteket

Under våren fick alla förskoleklasser möjlighet att delta i en utställning på biblioteket tillsammans med Emma Virke. Varje klass lämnade in något de skapat med inspiration från boken. Att få visa upp sitt verk på biblioteket blev en fin avslutning på det arbete som för vissa klasser hade pågått under flera månader. Elevernas alster var både konstverk i sig och gav samtidigt en glimt av vad de tänkte om projektet och boken.

”Barnen tyckte att det var roligt att se sina bilder upphängda på en annan plats än skolan”

Steg 4

Vernissage med författarträff

Utställningen invigdes med vernissage där tre klasser (60-75 barn) åt gången träffade författaren Emma Virke. Att det var en högtidlig stund kändes i luften redan då barnen kom in i lokalen. Efter att vi hade hälsat välkomna och berättat om vad som skulle hända, hade vi en ceremoni där varje elev fick skriva sitt namn på en etikett och fästa den på en större affisch. Sedan fick de möjlighet att ställa frågor till Emma Virke. Samtalet som följde visade att de verkligen hade funderat mycket över boken, bilderna och hur det är att vara författare. Slutligen läste Emma sin bok högt, innan det serverades dryck och salta pinnar.

Vi hade förberett vernissaget genom att ordna en stor, gemensam samlingsplats, och en plats för varje klass där de hängde kläder, skrev etiketter och åt salta pinnar.

Naturligtvis kunde barnen också komma tillbaka och besöka biblioteket vid ett senare tillfälle för att titta på utställningen i lugn och ro, kanske tillsammans med sina föräldrar.

Utvärdering och dokumentation

En fotograf dokumenterade löpande projektets olika steg. Dessutom utvärderade barnen biblioteksvisningen och pedagogerna fyllde i en webbenkät om hela projektet. En viktig lärdom var att tänka igenom utvärdering och dokumentation tidigt för att kunna genomföra den på bästa sätt. Vinsterna med dokumentation och utvärdering är många:

- Projektets olika steg blir mer levande för alla inblandade genom fotodokumentationen
- Ökad arbetsglädje genom att vi ser effekterna av det vi gjort
- Återkoppling av vad som fungerat bra och vad som kan förbättras
- Diskussioner om projektet underlättas av en tydlig och gemensam bild att utgå ifrån
- Bättre förståelse för varandras arbets-situation och förutsättningar
- Pedagogernas erfarenheter och kompetens tas tillvara både genom utvärderingen och i utformning av arbetshandledningen
- Det blir tydligt för barnen att vi är intresserade av deras åsikter och arbete vilket ökar känslan av att vara med om något speciellt
- Större insikt i vilka effekter arbetet har utanför den egna organisationen

Ur pedagogernas utvärdering:

”Mycket värdefullt för barnen då de förhoppningsvis inspireras till läsning och skapande verksamhet.”

”Barn tycker ju om att höra samma saga flera gånger, nu fick de möjlighet att upptäcka nya saker varje gång vi läste boken, beroende av var fokus låg på vid de olika genomläsningarna.”

”Många bra aktiviteter i bild och form. Språkstimulerande aktiviteter. Tiden som är ganska svår att förstå för barn blir tydlig i boken, natt, morgon, dag och kväll.”

Mer om Blackebergs- modellen

Under hösten 2012 berättar vi mer om Blackebergsmodellen vid flera tillfällen:

28/9 kl. 11.30-11.50

Unga scenen, Bok & bibliotek, Gbg

28/9 kl. 12.45-12.55

Biblioteksscenen, Bok & bibliotek, Gbg

29/10 kl 10.30-10.50

Språk-, läs- och skrivutvecklingstorget, Skolforum, Sthlm

31/10 kl 15.30-15.50

Språk-, läs- och skrivutvecklingstorget, Skolforum, Sthlm

8/11 kl. 15.00-17.00

Mediateket, Trekantsvägen 3, Liljeholmen, Sthlm

Läs mer på www.alvinaforlag.se

Mer om hur vi gjorde

Kontakta gärna Eva Öhgren på Stockholms stadsbibliotek om ni vill veta mer om hur vi arbetade med projektet:

08-508 30 655, eva.ohgren@stockholm.se

Bibliotek

Mer om boken och arbetshandledningen

Läs mer om "Memmo och Mysen söker efter färger", Emma Virke och arbetshandledningen på Alvena förlags hemsida, www.alvinaforlag.se. Där finns även arbetshandledningar till andra böcker. För mer information kontakta Kristina Hoas info@alvinaforlag.se.

www.alvinaforlag.se

"Memmo och Mysen i förskoleklassen" är ett läsfrämjande projekt som genomförts med stöd från Kulturrådet

© Alvena förlag och Stockholms stadsbibliotek 2012

Foto och formgivning: Christina Johnson

Illustrationer ur Emma Virkes bok "Memmo och Mysen söker efter färger"

Tryck: Lasertryck 2012

